

Lid har modtaget baade Kontrakten med de tilhørende Overslag og Programmet, og deraf maatte have kunnet se, at intet af alt dette, Dekorationer, Garderobes osv. var indbefattet under Programmet eller Kontrakten og Overslagene, ved at sige, at fordi man fik faa dem Sager overleverede, overtog man ikke et Ansvar for, at alle disse Overslag osv. i alle Enkeltheberne vare rigtige — Finantsudvalget kunde virkelig ikke sidde og se efter, om der ikke her manglede en Trappe og hist en Dekoration, saa maa jeg gjøre opmærksom paa, at det ikke var det, man paastod. Dersom det ikke var Andet, end at Udvalget ikke var blevet opmærksom paa, at der her manglede en Trappe og hist en Dekorationsgjenstand, saa vilde det være høist ubilligt at paalægge Finantsudvalget et Ansvar for det, og det vilde være et daarligt Argument, man hentedes derfra. Men Sagen var, medens alle Trapper fandtes, manglede alle Dekorationerne. Der var var ikke Tale om, at der manglede en Dekoration hist og her, men alle Dekorationer manglede, for ikke at tale om Garderoberne; Intet indeholdtes deraf i Programmet, og det maatte være klart, at man ikke havde betragtet dette som indbefattet under de Gjenstande, som kunde anskaffes for den Sum, der var beregnet til Theaterbygningen. Det er det, man har villet sige; men man har ikke villet paalægge Udvalget noget Ansvar for, at Overslaget og Programmet ikke i det Enkelte indeholdt Alt, hvad der behøvedes. Man har sagt, at der laa et stærkt Vidnesbyrd for, at heller ikke Udvalget havde tænkt sig, at disse Ting skulde afholdes af Midlerne til Bygningen, da det havde erklæret sig fuldbommen tilfreds efter at have set det Program, hvori Intet af det Omtalte indeholdtes. — Jeg gaar dernæst over til det ærede Medlems Bemærkninger angaaende det sidste Punkt. Det ærede Medlem ansførte, at jeg havde sagt, at Forholdet var dette, at der havde fundet Overstridelser Sted her som omtrent ved alle Bygningsforetagender, Staten har paa taget sig. Jeg maa bemærke, at denne Sætning kom egentlig ikke fra mig, men fra det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Suel), men jeg gjorde den unægtelig til min, idet jeg sagde, at den var rigtig. Men naar det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds forsøgte paa at bevise, at det skulde forholde sig paa en ganske anden Maade med Statens Stilling til dette Byggeforetagende end med Hensyn til alle andre Bygningsforetagender, tror jeg rigtignok, at dette Bevis brast for ham. Det ærede Medlem forsøgte at fremskille det saaledes, at i alle andre Tilfælde bevilgedes der ikke en Sum, men man bevilgedes en vis Bygning. Man bestemte sig til — han sagde endog: „koste, hvad koste vilde“ — at en saadan Bygning skulde opføres, men med Theatret forholdt det sig paa en ganske anden Maade; der havde man udtrykkelig sagt:

Det er det Vigtigste, det er det Æneste, som det kommer an paa, at vi give 220,000 Rbl. dertil og ikke en Stilling mere fra Statens Side — det var den Sum, som man vilde bevilge til Bygningen og ikke mere. Jeg maa nu gjøre det ærede Medlem opmærksom paa, at paa den Maade kunde Rigsdagen og den lovgivende Magt meget godt have stillet sig. Havde den stillet sig paa det Standpunkt, saa vilde den have kunnet bruge en overmaade simpel Fremgangsmaade, hvorved det var blevet gjort ganske tydeligt, at saaledes var den virkelige Stilling, nemlig hvis den havde valgt at gaa den Vej, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro) anviste og anviste ikke alene i et mundtligt Fordrag, men anviste i et Forslag, som han stillede. Han sagde nemlig som saa: Skulle vi være sikkrede imod, at Staten ikke bag efter kommer til alligevel at fuldføre Bygningen, naar den Sum, som nu bevilges, og som naturligvis bliver utilstrækkelig, ikke slaar til, saa maa vi gjøre det paa den Maade, at vi ikke lade Staten være Bygningens Entrepreneur — ikke lader den staa for Bygningen — men lader Kommunen, eller hvem det nu ellers kunde være — det ærede Medlem holdt sig nu navnlig til Kommunen — være den, som opfører Bygningen, saaledes at vi sige: Vi give til dette Niemed 220,000 Rbl. fra Sorø Akademi. Havde vi gjort dette, havde vi betegnet vor Stilling klart, saa havde vi paa tydelig Maade tilkjendegivet, at fra Statens Side, af Sorø Akademis Midler, ikke kom Mere. (Holstein: Det var slet ikke Mening). Nei netop, det var slet ikke Mening, og derfor blev ogsaa Forslaget forkastet. (Holstein: Dette var ikke Forslagsstillerens Mening). I den Henseende maa jeg tillade mig at bemærke, at der har det ærede Medlem uret, jeg har læst Forhandlingerne igjennem, og jeg trøster mig til at kunne dokumentere, hvad jeg her har sagt. Jeg har ikke Rigsdagstidenden ved Haanden, og jeg er ogsaa bange for, at det vilde blive for sent at gaa ind derpaa, men komme vi til en videre Forhandling desangaaende, kan jeg godt dokumentere mine Ord. Jeg siger, at det var saaledes, at det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds netop stillede det Forslag, at lade Kommunen bygge den færdig, og indskrænke det til, at Staten gav et bestemt Tilskud. (Holstein: Det er rigtigt.) Ja, det er rigtigt, erkjender det ærede Medlem. (Holstein: Men det betyder Ingenting!) Jeg mener, det betyder Meget; hvis den Stilling var bleven indtagen, havde De kunnet forsvare det Standpunkt, at Staten staa anderledes til dette end til andre Byggeforetagender; men i det Dieblit, De lade Staten bygge Bygningen med et aldeles bestemt Tilskud fra en anden Side, saa have De derved stillet Staten i Forhold til det Bygningsarbejde paa selvsamme Maade, som den staaar til ethvert andet Byggear-